
Pamięci Profesora dr Józefa Chałasińskiego.

Notatki Płockie 25/1-102, 3-4

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Pamięci Profesora dr Józefa Chałasińskiego

W dniu 5 grudnia 1979 roku Polskie Radio i Telewizja nadały wiadomość o zgonie Profesora dr Józefa Chałasińskiego. Wieść ta wstrząsnęła światem nauki, zasmuciła krąg przyjaciół i znajomych.

Zmarł wielki uczyony, którego wpływ na kształtowanie się polskiej i europejskiej myśli socjologicznej jest i pozostanie ogromny.

Szczególne miejsce w nauce polskiej zajmują Jego prace: czterotomowe dzieło „Młode pokolenie chłopów”, „Społeczna genealogia inteligencji polskiej”, „Społeczeństwo i wychowanie” oraz wiele innych.

Profesor dr Józef Chałasiński całe swoje pracowite życie poświęcił nauce polskiej i jej rozwojowi.

W latach okupacji hitlerowskiej brał aktywny udział w organizowaniu tajnego nauczania na poziomie uniwersyteckim. Po wyzwoleniu kraju spod okupacji pełnił funkcję rektora Uniwersytetu Łódzkiego. W 1952 roku zostaje członkiem rzeczywistym Polskiej Akademii Nauk i przez wiele lat jest zastępcą sekretarza naukowego PAN, sekretarzem Wydziału I Nauk Społecznych PAN.

Profesor dr Józef Chałasiński otrzymał doktorat honoris causa Uniwersytetu Łódzkiego a Towarzystwo Naukowe Płockie nadało Mu godność Członka Honorowego. Posiadał najwyższe odznaczenia państwowe, w tym Krzyż Komandorski z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski i trzykrotnie odznaczono Go Orderem Sztandaru Pracy I Klasy.

Profesor dr Józef Chałasiński szczególnie był związany z Płockiem i Towarzystwem Naukowym Płockim.

W chwilach wielkiego zagrożenia dla Towarzystwa i jego Biblioteki im. Zielińskich, dzięki swojej nieugiętej postawie i wielkiemu autorytetowi uczonego i społecznika, spowodował pozostawienie placówki w Płocku.

Współ z jej prezesami: Romanem Lutyńskim i Tadeuszem Gierzyńskim stworzył materialne podstawy działalności Towarzystwa Naukowego Płockiego, stale podkreślając społeczną i naukową jego rolę w przeszłości i we współczesnym życiu Polski.

Dzięki naukowemu patronatowi i wyjednaniu środków finansowych przez Profesora mogło ukazać się pierwsze po II wojnie światowej wydawnictwo książkowe p.t. „Towarzystwo Naukowe Płockie 1820—1830; 1907—1957” oraz zorganizowano Jubileusz 50-lecia wznowienia pracy Towarzystwa w grudniu 1957 roku.

Zawsze żywo interesował się pracą Towarzystwa. Zamieszczał artykuły na łamach „Notatek Płockich”, podnosząc tym samym walor naukowy czasopisma.

Ucieszyła Profesora wieść o przyznaniu Towarzystwu Krzyża Komandorskiego Orderu Odrodzenia Polski. Nie mogąc z powodu choroby wziąć osobiście udziału w bliskiej Jego sercu uroczystości, w liście z dnia 17 października 1979 roku tak pisał: „Szczерze cieszę się z zasłużonego wyróżnienia Towarzystwa, które wiernie służy sprawie samorządowych i dobrowolnych zrzeszeń społeczno-naukowych, których rola w kulturze narodowej jest tak zasadniczej wagi. Serdeczne pozdrowienia dla płockich przyjaciół”.

Śmierć Profesora, Członka Honorowego Towarzystwa Naukowego Płockiego, Przyjaciela miasta i jego ludzi wywołała zrozumiały żal.

Pamięć o Profesorze dr. Józefie Chałasińskim pozostanie na zawsze w Płocku i w Towarzystwie Naukowym.